

den høitagtede Indenrigsminister maatte finde sig foranlediget til at udtale:

Rosenørn: Som det af Betænkningen vil sees, har jeg ikke kunnet følge med, hvad de Forslag angaaer, hvis Behandling nu forestaaer, og altsaa heller ikke hvad den Paragraph angaaer, som nu er under Forhandling. Grunden til, at jeg ikke har kunnet følge med, er den, at jeg anseer det for urigtigt at begynde paa at foretage Smaa-reparationer ved et Huns, som fra alle vedkommende Parters Side betragtes som salbeseværdigt. Enhver Signelse halter, altsaa ogsaa den, jeg skal tillade mig at fremsætte, og jeg skal derfor bede om, at den ikke maa bedømmes paa den strengeste Maade. Jeg betragter Forholdene omtrent, som om to Familier boede i et salbeseværdigt Huns. Der blev da Tale om en Sstanssættelse; men den første Betingelse for en saadan maatte da være den, at der, idetmindste foreløbig, derved tilvebragtes nogen No, at Vedkommende idetmindste foreløbig erklærede sig tilfreds med Sstanssættelsen. Jeg maa tilstaae, at min Tvivl om, at de Endringsforslag, der have været stillede, ville vinde Tilslutning fra de vedkommende Parters og navnlig fra Brugernes Side, er voxet i høit Grad, og i samme Grad som denne Tvivl er voxet, i samme Grad ere ogsaa mine Betænkeligheder ved at gaae ind paa partielle Udbringinger af den nuværende Fæstelovgivning tiltagne. Jeg vil derfor principalt meget tilraade det ærede Thing at forkaeste saavel den Paragraph, der nu er under Forhandling, som Udkastets øvrige Paragrapher. Imidlertid har det dog, som det ogsaa vil sees af Betænkningen, været mig muligt subsidiært at følge med de af den ærede Ordfører i Forening med flere af Udvalgets Medlemmer stillede Forslag, og min Betygggrund hertil er den, at jeg jo muligvis kan have taget fejl i den Bægt, jeg, især efter mine Erfaringer i den senere Tid, har lagt paa mine Tvivl om, at det Foreslaaede vil blive til begge Parters Tilfredshed, at der i det Mindste foreløbigt vil komme No i Forholdet. I Henhold til hvad der saaledes allerede er

anthydet i Betænkningen, og hvad jeg her har tilladt mig at udtale, vil min Stemmegivning altsaa blive saaledes, at jeg stemmer for de Endringsforslag, som jeg subsidiært har været med at stille, men forbeholder mig derefter at stemme imod Paragraphen, og den samme Fremgangsmaade, jeg her angiver, vil jeg bede de ærede Herrer om at følge, der maatte kunne slutte sig til min Anskuelse af Sagen.

Milling: Det høitærede Thing vil af Betænkningen have seet, at Mindretallet ikke har kunnet slutte sig til den Udtalelse af Fleertallet om en Fæsterevnes Ret til at gifte sig, at den for endeel vil kunne lede til stærke Fristelser; til Usædelighed; men at vi mene, at der er en større Fristelse til Usædelighed tilstede i modsat Fald. Naar Fleertallet dernæst har meent, at Enkens Mand vilb være stærkere fristet til at lade Gaarden forsælde eller udpine Jorden saaledes, at den gav det meest mulige Udbytte, saa have vi ikke kunnet andet end mene det Modsatte. Vi troe, at naar Enken ikke har Ret til at gifte sig uden Godseierens Tilladelse, vil der være en større Fristelse til Usædelighed; thi det kan ikke nægtes, at naar en Enke skal præsentere sin Forlovede for Godseieren, og denne siger nei, kan Forbindelsen mellem hende og hendes Forlovede allerede være kommen saavidt, at de ville leve et Egteffab, som man undertiden har benævnet polst. Egteffab. Og paa den anden Side kan der ikke opnaages synderligt for Godseieren, enten han har en saadan Ret til at indrømme Enken Ret til at gifte sig eller ikke; jeg troer, at der ikke vil opstaae nogen synderlig Forsjæl derved. Hvad enten den, hun lader bestyre Gaarden, er gift med hende eller ikke, troer jeg, at Gaarden vil kunne forsælde og Jorden blive udpiint; thi dette kan jo ligesaa godt skee ved den Aolsskarl, af hvem hun lader Gaarden bestyre, som ved hendes Mand. Desuden antager jeg, at Godseieren maa være tilstræffelig betrygget ved den Synsforretning, der har fundet Sted ved Overtagelsen af Fæstestedet.